

BÉKÉS

A békési parasztság lapja

Május 1-i ünnepségek. — A képviselőtestület közgyűlése. — Békemegyer hadat üzent. — Betőres a földvári Hangyába — Eltörlik a dézsmát.

Május 1.

Ünnepelünk! Május elseje ma az egész dolgozó magyar nép ünnepi tüntetése a szabadság, a munka és az építés mellett.

A régi május elsejét nem így ünnepeltük. Kisszámu osztályharcos munkás életveszély, kenyértelenség és munkanélküliség rémei között harcolt a munka szabadságáért és a munkásember felszabadulásáért. Így harcolt a magyar munkásság a világ többi népeinek munkásságával együtt és ez a harc avatta május elsejét minden országban a munkásság ünnepévé.

Az elmúlt évtizedek alatt a parasztság nem ünnepelte együtt május elsejét a munkássággal. A parasztságnak nem volt mozgalmi ünnepe. Néha falvak mozdultak meg, majd az egész ország parasztsága vonult fel alkalmi harcra az elnyomók ellen, de olyan állandó, szervezett harcot nem folytathatott, mint az ipari munkásság közel száz esztendeje. Nem alakult ki az éber, mindig reménykedő forradalmi indulat, csak a meg-megszakadó türelem és az elviselhetetlen kinlódás csapott fel egyszer-egyszer az elkeseredés lángjává, mint Buda Nagy Antal, Dózsa, a kurucok régi idejében és utabban a békési, vásárhelyi, újvárosi parasztmozgalmakban. Még az sem történt meg, hogy legalább a munkásság harci ünnepébe a parasztság is beleérezhette volna a maga reményeit és a maga harcának az elkeseredését. Tudatos és becstelen szándékok eltávolították a parasztkörmegéit az ipari munkásság szabadságharcának reményét adó ünnepétől.

Pedig a parasztság is dolgozó osztály. S közös volt az érdeke az ipari munkásságával és közös volt az ellenség. De csak most, az újjáépítés együttes erőfeszítésében és a régi rend kisértetei elleni harcban válik történelmi élményünké, ha vannak is eltérő szempontjaink, hogy testvérek vagyunk a munkásosztállyal. Most látjuk, hogy egymásra vagyunk szorulva és közös a munkánk. Egy országért dolgozunk. Mindketten azt akarjuk, hogy akik dolgoznak, azok legyen a munka gyümölcse. Közös munkában közösen kell ünnepelni is.

Már harmadik esztendeje, hogy együtt harcolunk, együtt építünk éveken keresztül együtt fogunk egy új világot teremteni. Ebben a közös reményességben válik nekünk, parasztnak is ünnepünk május elseje, a munkának és szabadságnak egyformán fényes napja. S a szemünk előtt és mindennapi munkánk által formálódik az a történelem, amely minden szabadságát építő népek nemzeti ünnepévé tette május elsejét. Minden nép nemzeti ünnepé ez a nap, ahol parasztnak és munkásnak és velük együtt dolgozó értelmiségiek ünneplik az alkotó munkát, az építést és a szabadság örömeit.

A parasztvédelmi szervezetek együttműködése

A Parasztszövetség Békés-Csanád-Csongrád vármegyei szervezetei Orosházán április 20-án az ottani FÉKOSZ és UFOSZ szervezetekkel együtt nyilvános értekezletet tartottak félezer ember jelenlétében. Az értekezleten a megjelentek párt-és érdekvédelmi szervezetségi állásra való tekintet nélkül egységesen foglalták állást a paraszti gondokban. Elfogadták, hogy a három szervezet tartson közös összejövetelt mind a három vármegyében községenként is, és hivatott pedig együtt, hogy az egész parasztságot érintő sérelmekkel szemben egységesen tudjanak dolgozni. Elhatározták, hogy pártpolitika nélkül csak gazdaságpolitikával foglalkoznak ezeken az összejöveteleken, mert az egész parasztságot egyformán sújtó agrárrellő, rendeletek stb. ellen csak így lehet eredményesen harcolni és mert a szűkséges, mezőgazdaságot fejlesztő programot csak így lehet megvalósítani.

Az értekezlet foglalkozott a jelen viszonyok gazdasági természetű problémáival. Határozati javaslatokat hozott és azokat illetékesekhez terjesztette fel. Többek között az ipari és mezőgazdasági árák viszonyáról az 1946-os beszolgáltatási rendelet következményeiről, a készülő idejű beszolgáltatási rendeletről készített emlékiratot, követeivel,

hogy minden paraszti problémánál hallgassák meg a parasztságot és kívánságához alkalmazkodva intézkedjenek.

Szűcs Gábor

a Parasztszövetség megyei titkára

A magunk részéről csak üdvözölhetjük ezt a kezdeményezést. A nemzetgyűlésben már félezerrel ezelőtt megalakult a parasztképviselek blokkja együttes tanácskozásainkon sok közös paraszti sérelmen tudtak

segíteni. Ugy látjuk, itt is arról van szó. S a fenti országos jelentőségű célokra (tul a három paraszti érdekvédelmi szervezet együttműködése különösen a helyi gazdasági és egyéb érdekvédelmi ügyekben lehet gyümölcsöző).

Kérjük a FÉKOSZ és UFOSZ megyei és helyi szervezeteit, szóljanak hozzá az orosháziak indítványához. Mert egy hibája van az orosházi határozatnak: a FÉKOSZ és az UFOSZ részéről csak a helyi és nem a megyei szervezet vett részt a nevezett értekezleten. Mindaddig tehát nem mondhatjuk ki ebben az ügyben a végső szót, míg az ő véleményüket nem ismerjük.

A mezőtúri Dózsa-ünnep műsora

A mezőtúri Dózsa-ünnep az egész magyar parasztság ünnepe s így azon részvehet a parasztpártiak számára biztosított 50 százalékos vasúti kedvezmény lehetősége mellett minden más pártbeli is. A résztvevni szándékozók sürgősen jelentkezzenek a Nemzeti Parasztpárt vagy bármelyik párt helyi szervezeténél.

Az ünnep műsora a következő: Reggel zenés ébresztő. Dél előtt 11 órákor ünnepi nagygyűlés Mezőtúr főterén. Beszél Veres Péter miniszter, a Nemzeti Parasztpárt országos elnöke, Erdei Ferenc országos főtitkár. Délután nagyszabású sport-

bemutató: paraszt-lovasverseny, birkózás: Zombori olimpiai bajnok, ökölvívás: Dobránszky István Európa-bajnok, vívóbemutató: Bercelly Tibor világbajnok részvételével. A Testnevelési Főiskola torna- és népi játékokat mutat be. Röplabda, futball, atlétika stb a Kossuth válogatot és a NISZ csapatok részvételével, Utána ünnepi népi est. Bevezetőt mond Darvas József író, a Szabad Szó főszerkesztője, közreműködik a Népi Ifjúsági Szövetség összevont kulturegyüttese.

Minden dolgozó paraszt harcos találkozáján ott leszünk Mezőtúron, május 11-én!

Szavazás a békemegyeri határ-részek ügyében

Április 24-én tartották meg Békésen és Békemegyeren a Cserormágy, Fehérbát, Telekmegyer, Andormegyer, Bundasziget határ-részek végleges hovátartozásáról a szavazást. A szavazás eredménye, hogy a Békésen szavazók valamennyien Békéshez való visszacsatolás mellett szavaztak, a békemegyeriek pedig fenn kívánják tartani a mai állapotot.

A járási főjegyző utasította a két község képviselőit, hogy vigyék a községi képviselőtestület elé a szavazás tényét és foglaltassanak állást ebben az ügyben.

Sz. Veres Jolán előadása a leánynevelőiskoláról

Sz. Veres Jolán írónő a szabadművelődés női munkájának a vezetője április 19-én Békésen előadást tartott a leánynevelőiskola szerepéről és jelentőségéről. Sajnálatos, hogy kellő meghirdetés hiányában kevesen hallgatták meg ezt a tanulságos előadást, de akik ott voltak, a szívükbe vésték és hirdetni fogják gondolatait.

Be kell szolgáltatni a gazdáknak a múlt évi kukoricatermés 10 százalékát

Biztosítják az új földtulajdonosok tengeri vetőmagszükségletét

A tavaszi kelézősokban mutatkozó vetőmaghiány következtében előreláthatólag az idén nagyobb kukorica vetésterületekkel kell számolni.

Tekintettel arra, hogy igen jelentős azoknak a gazdálkodóknak a száma, akik földjeiket csak 1946-ban kapták meg és így még kevéssé vetőmagmennyiséggel nem rendelkeznek, a Gazdasági Főtanács elhatározta, hogy a kukoricavetőmag igazságos elosztását biztosítja.

A helyi Termelési Bizottságok az adott felbatalmazás alapján vetési célra alkalmasnak látszó kukorica készletek legfeljebb 10 százalékát készpénzítés ellenében igénybe vehetik. A közzétett készletekből a meghatározott keret mértékéig lehet igényelni.

Mindazok, akik 1946 június 1. utáni időben jutottak földhöz, to-

vábbá olyanok, akik legalább 90 százalékos elemi kárt szenvedtek, a közzétett készletekből kukoricavetőmagot kaphatnak, még pedig olyan szabályozás szerint, hogy egy-egy juttatott 15 kg-nál többet nem kaphat. Az igénybe vett készletekből származó vetőmag-kukoricából pedig legfeljebb a szántóterület 15 százalékára lehet kukoricavetőmagot juttatni, kéziveztést feltételezve kat. holdanként 12 kg-ot, gépvetés esetén pedig 18 kg-ot számítva.

A közzétettügyi miniszter lehetővé tette, hogy az MSZK bizományosai a raktárakban tárolt korai érésű kukoricakészleteket a gazdálkodók hosszú tenyésztési kukoricával kicserélhessék.

A múlt évi kukoricatermés beszállított 10 százalékáért a helyi közzétettügyi bizottságok által megállapított árat fizetik.

Készülünk a május 11-i mezőtúri Dózsa-ünnepre!

Ara 50 fillér

A földadóhátralékot buzakötvényekkel is lehet fizetni

Azok az adóalanyok, akik az 1945 és 1946. évi helyesbített földadótartozásuk együttes összegének legalább fele részét buzában vagy földadó lerovásra alkalmas egyéb terményben kiegyenlítették, vagy később 1947. évi június hó 30 napjáig kiegyenlítették, fennmaradó földadó tartozásukat „A Magyar Köziárság 4 százalékkal kamatozó buzaértékben megállapított államadósága” elnevezésű 10 kg, 50 kg, 100 kg, 500 kg és 1000 kg buzanévértékű államadósági kötvényekkel fizelhetik meg.

Felhívás

Az ipari és kereskedelmi, valamint a szellemi foglalkozást folytató adóalanyoknál az együttes kereseti és jövedelemadót, amelyet osztálybesorozás útján állapítottak meg és jogerős az 1947. évre, rögzíteni kell ott, ahol a havi adó a 360 forintot nem éri el.

Akik az egyébként rögzíthető adót sokallják, kérhetik a községhez benyújtott beadványban adójuknak újabb megállapítását. A beadványhoz szabályszerű bejelentést kell csatolni.

Mindazok a földbérlet, akiknek az 1946-47. gazdasági évre haszonbéres vagy feles földjük van, szintén tartoznak bevallást adni, de csak az esetben, ha megművelésre bérbevett, illetve felesbe vett földjük legalább az 5 kat. hold földet éri el.

Mindazok, kiknek bevallást kell adni, jelentkezzenek a községébe 18. sz. irodájában április 27. ig, ahol a szükséges nyomtatványokat is átvehetik.

Május 1-i ünnepségek sorrendje

Április 31-én este 8 órakor lampionos zenés, osónakos szerenád a Körösön.

Április 31-én este 9 órakor májusfális zereszóval.

Május 1-én reggel 6 órakor zenés ébresztő.

Délelőtt 9 órakor felvonulás a Buzapiac-térről.

Délelőtt 10 órakor májusi ünnep a Berház előtt a következő műsorral:

1. Internacionálé.
2. Május köszöntője: Vámos László MADISz járási titkár.
3. Hangya énekkar.
4. Ipari munkásság nevében beszél Birkás Imre nemzeti képviselő (Orosháza.)
5. Szavaltat.
6. Földmunkások nevében beszél Markó János Fekosz járási titkár.
7. Zeneszám. (Munkászenekar.)
8. Értelmiségi dolgozók nevében beszél Hildvégi Gábor igazgató, a Pedagógus Szakszervezet elnöke.

9. Szavaltat.

10. MNDSz nevében beszél Szabó Gáborné elnök.

11. Jelképes felvonulást elbíráló bizottság jelentése, emléklapok kiosztása.

12. Zárószó. Tartja Kiss Imre, a Fekosz elnöke.

13. Himnusz. (Baptista zenekar.)

14. Internacionálé.

Délután 3 órakor a Sporttelepen a BMSE rendezésében nagy sportünnepély.

Délután 3 órakor a ligetben Szabad Színpad, 4 óraker sétahangverseny és gyermekzongorázás, melyet a Nemzeti Segély rendez a Nőszóvetséggel.

Délután 5 órakor a Berház nagyteremben a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kulturáldéluntája a színtársulat közreműködésével.

Este 8 órai kezdettel népbál a Parasztpárt, Kommunista Párt és a Szocialdemokrata Párt helyiségeiben. A bálra belépőjegy 1 forint, mely mind a három helyre érvényes.

Sportünnepélyre jegyeket a Szakszervezetben 25 százalékos kedvezménnyel lehet megváltani.

Ezüst ötförintosokat bocsát ki az állam

Nyarádi Miklós pénzügyminiszternek az amerikai kormánytól folytatott tárgyalásai eredményeként a nyugatra hurcolt mintegy 96 tonna színezüstöt visszakaptuk s ezáltal lehetővé válik ezüstpénzek kibocsátása is. A pénzügyminiszter kijelentése szerint az állam 10 millió ezüst ötförintosot fog veretni. Az ezüst ötförintosok forgalombahozatala egyrészt enyhíteni fogja a gazdasági élet minden területén érezhető és sok panaszra okot adó pénzügyi, másrészt pedig igen alkalmas lesz arra, hogy a nagyközönségben megővelje a forintvalutába vetett bizalmat.

Női tavaszi kabátok
Férfi öltönyök
Férfi felöltők
 megkönnyített fizetési feltételekkel
Kulpin divatház
 Békéscsaba

Ötven százalékos vasuti kedvezmény a közlekedési kiállítás vidéki látogatóinak

Gerő Ernő közlekedésszügyi miniszter május 1-én a budapesti Károlyi palota (Egyetem-utca 6.) 40 termében érdekes kiállításon mutatja be a közlekedés ujjaépítését és a hároméves államgazdasági tervben kitűzött fejlődését a nagyközönségnek. A vasut, a posta, a hajózás, a repülés, az autómobilizmus, az utépítés és a hidépítés gyönyörű modellekkel és a legkifutottabb magyar iparművészek által készített grafikai munkákkal vonul fel ezen a kiállításon.

A kiállítást a vidéki közönség 50 %-os vasuti kedvezménnyel látogathatja meg. A vasuti kedvezmény kezdő időpontja április 29. éjféltől.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a miniszter az üzemek dolgozóit és külön az ifjúság részére pályázatot hirdetett „Mit láttam a közlekedési kiállításon?” címmel. A pályázatokat a közlekedési miniszteriumba kell küldeni akár postán, akár személyesen. A miniszter 6 pénzültalmat oszt ki a díjnyertes munkás és hatot a díjnyertes diák pályázóknak. A pályázat beküldésének határideje június 10.

Az MNDSz egészségügyi autója Békésben

A múlt héten a budapesti MNDSz egészségügyi autója érkezett Békésre három szakorvossal, egy védőnővel és három MNDSz taggal. 153 tífoidatvizitációt, több mint 80 fogkezelést tartottak arra rászorulóknak és borbetegeket vizsgáltak. A tisztviselői terve, hogy a tanyákra menjenek ki, nem sikerült, mert csak egy napot szentelhettek Békésnek.

(2) De a vezetés réteget nem érdekelt semmi, ami az élvezetek és a vagyoni gyarapításán kívül esett. A közérköles is hanyatlott. Bizony nagyon figyelemreméltó, hogy amíg a főrend körében a nagyságos, méltóságos és kegyelmes megszólítások jártak, addig a jobbgyi, a paraszti megszólítása „emberes ember” volt. És ennek az embereség oszlatyának pl. 1500-ban oly inségere kellett jutnia, hogy mákból sült kenyéren tengődtek, nehogy éhen haljanak. 1508-ban tönkremenővén az ország termése, szörnyű drágaság következett. A termelő paraszti természet erőszakkal oltették, s ő maga jövedelem nélkül nem tudott vásárolni. Az uralkodó osztály és a dolgozók közötti ellentét évről-évre fokozódott. A főnemesség az egytelkes nemeseket sem kímélte, éppen úgy elnyomta, mint a parasztságot s rengeteg volt az olyan köznemes, akinek az élete semmiben sem különbözött a szegény jobbgyitól. Ennek következményeként csak alkalom kellett hozzá, hogy azonos érdekből és azonos célokért meginduljon a küzdelem. A parasztsorba került kisnemesség olyan elemekkel bővítette a parasztság sorait, — tanítók, barátok, deákok, jozzyók — amelyek az ellenállást kezdtek szervezni. A külföldön — Elzászban, Hollandiában, Svájcban, Németországban — fel-fellobbanó parasztfelkelések híra is eljutott már a néphez.

Abban az időpontban tehát, amikor Dózsa Nándorfőhérvárról Budára érkezett, az általános helyzet a következő volt: az ország déli határára a betörni készülő hatalmas török ellenesség, egy akaratgyenge uralkodó a att egyéni érdekért merakodó nemesség és legalul az elnyomott, kizsákmányolt paraszti tömegek. Néhány józsa és tisztalátásu ember — köztőlük Dózsa — világosan látta a bajok eredetét,

Dózsa György

(A parasztleveér öszinte története.)

a helyzet megváltoztatására azonban nem állott rendelkezésre megfelelő erő.

Nem sokat Dózsanak Budára jövele után, 1514 március 23-án érkezett meg Rómából Bakócz Tamás bíboros-éresk, ez a paraszti származású főpóp, akit csak néhány szavazat választott el attól, hogy ő legyen a pápa. Bakócz, akit X. Leó pápa Magyar-, Cseh-, Lengyel-, Dán-, Norvég-, Svéd-, Porosz-, Orosz-, Ő- és Horvátország lateráni követévé nevezett ki, magával hozta a pápa megbízását, hogy keresztshadjáratot hirdessen a török ellen. Április 9-én hirdette ki Bakócz Budán a keresztshadjáratot. A következő napokban az országban mindenütt kihirdették a keresztshadjelést, amelyben nemes és közrendű egyaránt részt vehetett. Alkalom volt ez arra, hogy a helyhez kötött paraszti tömegek megmozduljanak és ha átmenetileg is, kikerüljenek a zsarnok földesurak hatalma alól. Az ország egész területén lelkesen indultak meg az alsóbb néptömegek, hogy kaszával, furkós botokkal és egyéb kezdetleges fegyverekkel harcoljanak. A keresztshadjárat kihirdetésekor ezek a szegény egygyötört parasztok sokkal öszintébb hitteit és nemzeti érzületet keltek fel a külső ellenség ellen, mint 1526-ban a nemesség felkelt a török ellen. Különösen a keleti országrészekről: Máramaros, Bereg, Szatmar, Bihar, Szabolcs és Ugocsa megyéből gyűlt össze nagyszámú sereg. Ugocsaiban különösen a szegényebb egytelkes nemesség is hadrakelt és Veres Gergely, valamint Bán György vezetése

alatt meneteltek a kitűzött célok felé. Napról-napra gyűlt a had, csak igazi talpig ember, vezér kellett az ére.

A paraszti társadalom kezdeti mozdulásának időpontjában, 1514 április 23-án kerest fel Dózsa Bakócz éresket budai házában. A megbántott önzert vezeti hozzá. Szóváteszi az éres előtt. Csáky püspöktől ért sérelmét, mondván: „Iy katonához illetlen szavakkal még senki sem támadott meg.” Az éresk felfigyelt erre az önzérre, tud már Dózsa vitézségéről, katonai képességeiről és annyira megfogta Dózsa személyes varázsa, hogy megbizta őt a keresztshadj vezérletével. Iy szóli Dózshoz: „Veled megyünk az ország nemesivel és nemteleneivel mind, akik csak magyarok vagyunk és fegyvert forgatunk.” Dózsa elfogadja a megbízást s ekkor még csak a nemzetét fenyegető veszélyre gondol, az éresk szavára ily válaszol: „Adjá Isten, ha már egyebet nem tathetek, legalább a pogányok ellen hősiessen küzdve, essem el.”

Másnap, április 24-e Szent György napja volt. E nap névnapja volt Dózsa Györgynek, de nevezetesen, pirosbétus napja a szegény parasztságnak, szellességnek is. Hiszen Szent György-napsor történik ősi sor szerint a szolgálatkérés, elszegődés, bér- és munkaszerveződés is a népi társadalomban. Abban az időben a Budán lakó Szerémi György budai királyi káplán, aki személyesen ismerte Dózst, krónikájában elmeséli, hogy e napon a Szent György kápolnában gyűlt össze a nép. A tem-

pomban a primás tartott misét, melynek végén Dózst az oltárhoz szólította, kezébe adta a nagy vörös keresztet ékesített fehér zászlót és az oltár előtt varratta fel saját szabójával Dózsa köpenyére és tíz társának mellére a vörös keresztet, a keresztshadj jelvényét. Ugyanezzel a jelvénnnyel látta el az ott összegyűlt parasztokat és hajdukat. A sereg vezére ezután személt tartott a Szent György-téren öszgyűlt sokaság felett, majd a pesti oldalra, Szentfalvára (ma Pesterzsébet) vonult és táborot ütött.

A vezérválasztás után még jobban tödült a nép Dózsa zászlaja alá. A parasztság benne maga közül való hivatott vezért látott s tudta, hogy vezére szíven viseli a szegénység sorsát. Ebben nem is tévedtek. Dózsa ismerte népét, ismerte a parasztság gyötrelmes életét s ha eredetileg a keresztshadj vezérségének elvállalásával csak a török veszedelem népi erővel történő megőrését látta is föfeladatának, nem kétséges, hogy mint későbbi célra, gondolt a parasztság sorsának megváltoztatására is.

Rövidesen csupán Pest körül mintegy 40.000 főre rögű keresztet gyűlt össze. Az egykoru okiratok ugyanis „kruciatúsoknak”, vagyis keresztieseknek neveztek őket s ebből származott a magyar „kuruc” elnevezés, amely alatt mindmáig a szabadságrt küzdő magyart ismerjük.

Dózsa szervező és vezetői képességére jellemző, hogy vezérkarát is tehetséges férfiakból állította össze. Alvezére az általa annyira szeretett testvéröccse: Gergely lett, egy óvatoss, megfontolt férfi. Iródeákja és jegyzője Turkevei Ambrus dévanyait pap.

(Folyt. köv.)

Bélmegyer hadat üzent.

A földműves emberek ke lapjában, a „Békés”-ben le cikket a közeledő gazdaság sággal vezettem be. Most is kellene írnom, mivel nekünk „tudóknak” kötelességünk a tüzjelzésére kongatni a harangot. Minden harangütésünk egy-egy elliséget jelent. Első számú közelle ségünk — a gazdasági válság nehe tüzérsege — a szárazság ellen ü háborút Bélmegyer. Hogyan?

A fiatal, de életerős Bélm Földművesszövetkezet kiad kezelésében levő legelőből h oldat a Hosszúfoki Árm Társulatnak egy évi hasz azzal a feltétellel, hogy korszzerű öntözéses gazdasítsen. Ziegler Károly a főmérnöke, az üzemi bizo nagy lelkesedéssel végzik a dezési munkálatokat, melyek már eddig is — igen sok sze földhöz nem jutott embert ke hez juttattak.

A Földművesszövetkezet áll meg a 25 holdnál, hanem oldat öntözéses kaszálónál al majd újabb területeket von öntözéses gazdaságok kebelé azokon a kopár legelőkön, a „tikkadtt szőcskenyájak” és szarvasmarhák legelésznek, a Péter-Pálkor eddig kicsova tottak haza a jószágot, biztos mést adó és jövedelmező gazdasá gok létesítésére a szakértelem, a tudás és az akarat folytán.

Mondhatná erre valamelyik öreg, konzervatív gondolkodású gazda társunk, de mi lesz akkor, ha olyan nagy szárazság dühöng, hogy még a „Kerezs” is kiapad? Hol vesszük az öntözéshez a sok vizet, hiszen a társulatok országszerte vízhiány nyal küzdenek és csak korlátozott mértékben biztosítják a termelőket vízzel. Mi ettől egy percg sem félünk. Ziegler főmérnök monumen tális öntözési tervet, már a nemzet közti illetékes fórumoknál vannak és kormányzatunknak is sikerül Romániától és egyéb vízet szolgált ató országtól megszerezni a szüksé ges vízmennyiséget még a leg nagyobb aszályban is.

Bartha László
telepítéltényező

Az állami gazdaságok a takarmányhiány enyhítésére

Az Állami Gazdaságok Főigaz gatója a mezőhegyesi állami bir tokon takarmány-brikettüzemet létesített. A MELCO védjegyű takarmány briket folyamatos gyár tása és szállítása teljes ütemben folyik. A MELCO takarmány alkal mas ló és különböző koru, nemű és haszoncélú szarvasmarha takar mány szükségletének ellátására. A briket 60 százalékos lisztlé örölt tengeri szárból, 30 százalékos olaj pogácsa-daraból és 10 százalékos melaszból áll.

Az Országos Magyar Állateltetani és Takarmányozási Kísérleti Intézet vizsgálata szerint a főmör briket alakjában gyártott takarmány igen kevés nedvességet tartalmaz, éppen ezért könnyen eltartható, Fehérje tartalma meghaladja a legjobb minőségű lucernaszéna fehérjemennyisé gét.

PÉNZTÉT GYÜMÖLCSÖZTESSE A Békésmegyei Takarékpénztárnál (volt Népbank). Betéteket már 5 forinttól elfogadjuk. Előnyös kamatfeltételek.

Központi képviselőtestület közgyűlése

Békés község képviselőtestülete április 23-án rendkívüli közgyűlést tartott. Hosszu tárgysorozatából a nagyközönséget érdeklő határozatokról az alábbiakban számolunk be.

A békési építőiparosság foglalkoztatása

Békésen a bejelentett építkezések száma 1945-ben 19, 1946-ban 16 volt. De ezek nagyobb része is csak kisebb szerű építéstartalaktól, melléképülettől volt. 1 építőmester, 5 kőművesmester, 4 ácsmester, 20 kőművesiparos, 8 ácshiparos, 60 kőművessegéd és 25 ácsegéd szeretne itt dolgozni, összesen 123 család, de ha az érdeklőt rokon szakmákat és napszámokat is számítjuk, több mint 200 békési család életéről van szó.

Segíteni kell rajtuk, nem is beszélve arról, hogy új épületekre és a régiek javítására szükség van.

A képviselőtestület elhatározta, hogy középítkezésekre és a meglevő középületek javítására 400 000 Ft sürgős segélyt kér az építésügyi minisztertől. A segélykérelem elbírálásánál a község kéri figyelembe venni, hogy évtizedek óta egyedül álló módon visel nagy tanügyi terhet s így nem jutott költség műszaki alkotások nagyobb mérvű létesítésére s még a most kért segélyből is jelentős részt kíván fordítani az országos érdekű énekiskola fejlődéséhez szükséges építkezésekre. Békés tehát jogot formál arra, hogy a szociális jellegű munkakalkulakra kért segély tárgyában az országban a legelső között vételessé figyelembe.

A földhöz vagy házhelyhez juttatottak házépítkezése

A földreform során földhöz, vagy házhelyhez juttatottak ingatlanain építendő munkás- és parasztházak mikénti megépítése tárgyában a képviselőtestület az alábbi felterjesztéssel fordul az építésügyi miniszterhez:

Hívja fel a miniszter a helyi

Ülőszokat, hogy a házhelyhez juttatottakat és az új gazdák közül mindazokat, akiknek nincs házuk, foglalják név nélküli jegyzékbe családtagok száma szerint csoportosítva. Az így megállapított országos statisztika alapján a 3 éves tervben igazságos és keilően elosztott számú építkezést lehet megvalósítani. Nem az a cél, hogy egyes szerencsések teljesen felépített házat kapjanak, a többiek pedig évekig kínlódjanak, míg valahogy telő alá tudnak kerülni, hanem az, hogy minden földhözjuttatott bizonyos mérvű segítségben részesüljön.

Az építkezéshez szükséges segélyezést vagy kölcsön anyagi hitel alakjában kerüljön kiosztásra. Egy séges nagyságú és típusú épületek, ajtók, ablakok készüljenek, hogy olcsóbb lehessen.

Az építésügyi miniszter tudni fogja, hogy 3 éven belül milyen összegű fedezet áll erre a célra rendelkezésre s az igénylők száma és körülményei szerint jól el tudja azt osztani. Amennyiben egyes mintaházak építésére is lehetőség nyílna, akkor azokat ugyancsak az országos arányban kell elosztani.

A segélykérést és ezt a felterjesztést küldöttség viszi az építésügyi miniszterhez.

Üzleti záróra

Hosszu vita után kis szótöbbség-

meg, míg a rosszerdei jegelőt 800 négyszögölenként 40 Ft-ért Pusztai János és társainak, szóval a rosszerdeieknek adja ki azzal, hogy a saját belátásuk szerint hajthatnak rá marhát.

„Rang és mód” előadása a Ref. Nőszövetségben

A Lorántfy Zsuzsanna ref. Nőszövetség április 19-én és 20-án előadta Szigeti József: „Rang és mód” című színművét. Régi már ez a színmű, de ma is intő példaként lehet a magyarság elé állítani. Bíró László a magyar paraszt szerepét, sorsát tökéletesen alakította, de Cz. Veres Anna sem maradt el a feleség szerepében. Hüen, hitelesen, és ami hivatásos színészeink parasztalakításából leginkább hiányzik, izlésesen játszottak. Minden szereplő kitűnő volt. Ilyen szereplőkkel lehet megszerettetni a népszínműveket és népi játékokat. Az egész megrendezésen látszik a hozzáértő betanítás. Minden elismerést megérdemel Bíró László tanító fáradhatatlan munkássága. Csak biztatni tudjuk: dolgozzék tovább, s igérijük, hogy amiben tőlünk telik, segítünk neki.

Közkívánatra április 28-án délután 4 órakor az ifjuság, 27-én este 8 órai kezdettel pedig a felnőttek számára megismétlik a „Rang és mód” előadását a Kulturházban.

Petrovski Mihály békési földműves a békéscsabai rablógyilkosság áldozata

A napokban a Békéscsabára vezető orosházi vasutvonal mentén egy fekvő, borzalmasan szétrombolt véresejű emberre lettek figyelmesek a vonat utasai. Az áldozat, mint a nyomozás során megállapították Petrovski Mihály békési földműves, aki pénteken reggel tehenet ment vásárolni sógorával együtt. Utközben egy ismeretlen ember csatlakozott hozzájuk, aki felajánlotta tehenet eladásra. Petrovski Mihály az ismeretlen emberrel elindult egy

tanya felé, hogy megtekintse az eladó tehenet. Az 55-ös órháztól másfél kilométerre az ismeretlen férfi Petrovski háta mögé kerülve egy vasdoronggal többször fejbesujtotta, majd elvette tőle a tehenre szánt 790 forintot. A rendőrség a személyleírás alapján országos körözést indított. A gyilkos 40–50 éves, középtermetű, barnahajú, nyírott-hajszu férfi, aki szürke öltönyt sötétzürke mikadókabátot és hasonló színű kalapot viselt.

Óhirdetések

10. utca 13. számú ház szabad-
eladó. Érdeklődni ugyanott.

ADÓ Wallinger-utca 5. sz. alatt
kárban lévő ruhaszekrény, egy
egy asztal. Bővebbet ugyanott.

Eladó 12 kvadrát here nyári hasz-
nra Pataki Jánosnál, VII. 28. sz.
útcán I., Teleki-utca 52.

2 hold here nyári használatra ki-
kisebb parcellákban is Lipósi
gépbizományosnál II, Irányi-
10.

4 hengeres benzin, vagy pet-
ajtású, öntözésre alkalmas,
fűszert motor eladó. Er-
K. L. Szabó Gábornál I.,
utca 51. sz. alatt, ahol a motor
kapható.

hereszénája, vagy nyári
kárba heréje van kiadó, jelent-
a Parasztpártban.

**Zola, Novokén, rézgálic és
permetezőszerek kaphatók
a János vaskereskedőnél.**

szitem a nagyérdemű közönsé-
gy a fából készült mezőgazda-
erszámok arusítását megkezd-
andóan raktaron tartok nyírfa-
kapa, kaszanyelet és minden
t. Vad Gergely Csikos-

csere-kort 13. sz. alatt 1 drb
eladó.

nagy sarokház 3 szobával,
korcsma, fűszerezlet berendezéssel,
esetleg külön-külön is. Ugyanott el-
adó: topolya tenyával, használt butor-
darabok, ebédő, hordók, üstház, réz
sörpumpa stb. elsőközből miatt IV.,
Kereszt-utca 1. sz. alatt.

Eladó V. ker. Csabai-ut 60. szám
alatti vendéglő.

Eladó 54 co/os Iloffherr nagy és
kis do/kosár. Egy nyáron dolgozott.
Stein Matyásné Békés, Petőfi-u. 93.

II. Kikötő-utca 22. számú ház sür-
gösen eladó. Érdeklődni ugyanott.

Kiadó gyúri réten 1 hold here nyári
használatra. Érdeklődni Lúia-utca 5.

ELADÓ a belencéresi kaszálóban
6 hold föld tanyával, nagy gyümöl-
csissel. Érdeklődni Babilonsor 16.

Raftia himzönöket felvesznek Szabó
Dezso-utca 38. sz. alatt. Jelentkezés
dél előtt.

Nagyállási iskola szomszédságában
4 kishold föld sürgösen eladó. Érdeklő-
ződni ugyanott Gyenge Gergelynél.

FILMVERSENY

a Korona Mozgóban

Április 26-tól 4 hónapra keresztül.
Minden megváltott jegy mellé egy film-
verseny-szelvényt kap, melyet kitöltve
a Mozgó előcsarnokában elhelyezett
gyűjtőkazettába dob be. Első díj 150 Ft,
második díj 100 Ft, harmadik díj 20 db
ingyen mozijegy-szelvény, negyedik díj
10 db és az ötödik díj 5 db ingyen
mozijegy-szelvény. Filmverseny szelvé-
nyt csak támlásszékől fellelve adunk ki.
Most szombaton, vasárnap és hétfőn
Nevadai kajtvadászat
Izgalmas vadnyugati cowboy film.

BÉKÉS

A Nemzeti Parasztpárt békés-megyei lapja.

Megjelenik minden vasárnap.
Felkész szerkesztő: Cseres Tibor.
Szerkesztő: Püski Sándor dr.
Felkész kiadó: Hegyesi János.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Békés,
Magyar Elet Könyvesbolt.
Telefon: 53.

Hirdetéseket felve-zünk péntek d.e. 10 óráig.
Előfizetőink apróhirdetés kedvezményt
kapnak.
Előfiz. tés díja egy negydevc 6 forint
Ara példányonként 50 fillér.
Nyomatott a Petőfi-nyomdában, Békés.

hogyan a közepes termés lesz, a
beszolgáltatási rendszert teljesen
megszüntetik. A jövő gazdasági évre
a tiz holdon aluli szántóterületen
gazdálkodókat csak az időgábona
fizetési kötelezettsége terheli majd.
Eltörlik a parasztság körében oly
népszerűtlen vámorlési dézsmát is.

Betörték a földvári „Hangya” üzletébe

A békéscsabai Hangya Munkás-
Paraszt Szövetkezet Szarvasi-uton
lévő üzlethelyiségébe április hó 25
ról 26-ra virradó éjjel pénteken
ismeretlen tettesek betörték. Az
udvarról hatoltak be, az üzlet
udvarföldi részén lévő ajtó lakatját
letörték, az ajtó fölé 210 forinttal,
sazonkívül likőröket, ruhaszöveteket,
selyem ruhaanyagokat, női haris-
nyákat, függönyöket vittek el. A
pénztárfiókot megtalálták a kertben.
A kárt még nem állapították meg.
A rendőrség nyomon van.

BÉKÉS MOZGÓ

Április 26-27-28-án
Szombaton 8, vasárnap 2, 4, 6 és 8
órákor és hétfőn 8 órákor

Vissza az uton

Kitűző magyar film
Április 29-én

Levegő kocsisa

Kínajelű orosz film.
Május 1-2-án, csütörtökön, pénteken
hétfőn 6 és 8 órákor ketten egy jeggyel

Fra Diavolo

Rendkívül kacagató amerikai vígjáték
(Stan és Pan)

Festéket legolcsóbban Csupornál vehet

Zománc lakkok, olajfesték,
kocsifesték, falifestékek
minden színben kaphatók

A „Békés” szerkesztőségé-
nek és kiadóhivatalának telefon-
száma: 53.

érdekeltek a legrövidebb időn be-
jelentkezzenek az irodában.

— Az iskolás gyermekek étkez-
tetési akciója. A Nemzeti Segély
az MNDSz közreműködésével újra
megindítja az arra rászoruló iskolás
és óvodás gyermekek étkeztetését.
Az óvodák napközi otthonokká vál-
nak, a dolgozó szülői gyermekeit
megfelelő felügyelet és gondozás
alatt tartják reggeltől estig.

— A „Sas” mozgalom kb.
10.000 db tojást gyűjtött össze a
a járásban, melyet a békéscsabai
kórháznak adtak át.

— A Décséri kerti utépítésnél
ismeretlen tettes a földszállásra be-
rendezett kisvasut összekötő heve-
derjeit, csavarjait, a lórék oldalán
lévő kapcsokat leszedte, a legnagyobb
részét letörte és elvitte. A letört,
tönkretett tárgyak számára haszna-
vehetetlenné váltak, így tettét bosszu-
ból, vagy szabotazsból követte el.

x **Cimváltozás.** Veszprémi Eszter
kozmetikai rendezőjét Szarvasi-út 6.
szám alól Csabai ut 12. szám alá
helyezte.

x A Kiszgazdapárt székházának
udvarán nagyszabásu majalíst tart
május 1-én délután 3 órai kezdettel.
A szórakozni vágyó közönséget válto-
zatos műsor és gazdag incsnyilán-
doztató ételek sitalok várják. Tancrl-
kivalóság- és jazz-zenekarok gon-
doskodnak.

— Szeged és drótot kapnak a
gazdák. A Tiszántúli Földművelés-
ügyi Tanács értesítette a közéleti
hivatalt, hogy a gazdák, mezőgazda-
sági munkások szeged és drótot igé-
nyelhetnek a Termelési Bizottságon
keresztül, illetve annak igazolása
mellett. Az utalvány (blanketta díja)
1 kg. szegre 32 fillér. 1 és fél kg.
drótra pedig 20 fillér. A kiutalt
szeged és drótot a kereskedőnél
lehet megvásárolni.

— Felakasztotta magát. Tóth
Lászlóné, született Mucsi Zsuzsanna
a Legelő-sor 11. számú házában
vasárnap délután 4-5 óra között
a ruhafogásra felakasztotta magát
és meghalt. Tóth Lászlóné súlyos
izületi betegségben szenvedett, s
már többször kísérelt meg ön-
gyilkosságot.

tások jut-
labdarugó mérkőzést.

Vasárnapi műsor: Délután 2 órákor
B. Bar. II.—Tardos, 4 órákor Békés-
csabai Bar.—B. MÁV SE fúu kézi-
labda, fél 5 órákor B. MÁV SE—
Füzesgyarmat női kézilabda, 5 órákor
B. Bar.—Füzesgyarmat II. o. bajnoki
mérkőzés.

Tipp-szelvényt a legközelebbi szá-
mban hozzuk.

**Május 3-án nyílik meg
az átalakított**

Rákóczi-vendéglő

az Irányi-utca-ban különféle
halvacsorákkal. Kitűnő fajbörök,
csapolt sör, cigányzene.
Szivesen vár mindenkit
Varga Gábor vendéglős

Felkérem

azt a békési lakostársamat, aki érte-
sülésem szerint

Bereczki Gábor

tart. honvéd eltűnéséről tud valamit,
nálam jelentkezni szíveskedjék. Bere-
czki Gábor eltűnése lílianknál 1943
január 13-án történt. Ifj. Bereczki
Gáborné Békés, Jégvermi-utca 12.

Hirdetmény

A ref. egyház vezetősége közhírre
teszi, hogy a temetőben levő
heretermését

az 1947. évre nyári használatra par-
cellánként a helyszínen a legtöbbet
igérőnek azonnali készpénzfizetés
mellett el fogja árverezni.

1947 május hó 5-én **hétfőn** dél-
előtt 8 órákor a bányáidai temetőben,
dél előtt 10 órákor a Rózsa-temető-
ben és délután 3 órákor a malom-
végi temetőben.

Békés, 1947 április 23.

Vezetőség.

TAKARÉKOSKODJ! Az ujjáépít-
tést szolgálod, ha pénzedet elhelyezed
betétben a Békés-megyei Takaré-
pénztárnál (volt Népbank.) Betéteket
már 5 forinttól elfogadunk. Előnyös
kamatfeltételek.